

Hà Nội, ngày 22 tháng 10 năm 2025

Số : 7004 / VAFI

V/v : Đề nghị Không đánh thuế cổ phiếu thưởng khi việc bán CPT bị lỗ

Kính gửi: Phó Thủ Tướng Hồ Đức Phớc

Bộ Tài Chính

Văn Phòng Chính Phủ

Hiệp hội Các Nhà Đầu tư Tài chính Việt Nam (VAFI) Đề xuất không đánh thuế giao dịch bán cổ phiếu thưởng khi nhà đầu tư mua cổ phiếu thưởng bị thua lỗ. VAFI xin trình bày các cơ sở như sau :

1/ Đặc tính cổ phiếu thưởng theo pháp luật hiện hành :

- Cổ phiếu thưởng được hình thành từ việc công ty trả cổ tức bằng cổ phiếu ; Cổ phiếu thưởng cũng được trả từ nguồn vốn tích lũy từ các quỹ, từ nguồn lợi nhuận sau thuế chưa phân phối hay từ thặng dư vốn do phát hành cổ phiếu mới...
- Việc phát hành cổ phiếu thưởng là 1 hình thức huy động vốn cho doanh nghiệp, giúp DN hạn chế trả cổ tức bằng tiền mặt.
- Việc trả cổ phiếu thưởng không phải là hình thức phân phối lợi nhuận sau thuế bằng tiền mặt. Tiền mặt không hề được phân phối.
- Với bối cảnh thị trường chứng khoán VN còn non trẻ thì việc phát hành cổ phiếu mới để huy động vốn còn gặp nhiều khó khăn, do đó phương thức trả cổ phiếu thưởng là giải pháp thay thế hữu hiệu.
- Trong các năm qua, hàng ngàn DN Việt Nam, nhất là hệ thống ngân hàng thương mại đã liên tục huy động hàng trăm ngàn tỷ đồng thông qua hình thức phát hành cổ phiếu thưởng.

- Thông lệ thế giới chỉ ra rằng không 1 quốc gia nào đánh bất kỳ 1 loại thuế nào vào việc huy động vốn.

2/ Những bất cập về tính thuế đối với cổ phiếu thưởng :

2.1/ VAFI tìm mãi mà chưa thấy 1 quốc gia nào đánh thuế vào giao dịch chuyển nhượng cổ phiếu thưởng. Họ chỉ đánh thuế khi nhận cổ tức bằng tiền mặt và khi nhà đầu tư bán chứng khoán có lãi :

- Thuế chuyển nhượng chứng khoán ở hầu hết các quốc gia trên thế giới được xác định trên cơ sở lấy giá bán trừ đi giá mua nhân với thuế suất. Bằng công thức này thì họ chỉ tính 1 lần thuế chuyển nhượng chứng khoán. Công thức này cũng áp dụng cho việc tính thuế với cổ phiếu thưởng và không thể có chuyện tính 2 lần thuế chuyển nhượng khi bán cổ phiếu thưởng;

- Trong các sắc thuế của thế giới , không hề tồn tại khái niệm sắc thuế cho cổ phiếu thưởng.

2.2/ Bất cập về thuế cổ phiếu thưởng theo qui định hiện hành :

- Khi bán cổ phiếu thưởng thì nhà đầu tư phải chịu 2 lần thuế chuyển nhượng : Thuế khoán 0,1% trên tổng giá trị chuyển nhượng và tính 5% trên tổng mệnh giá cổ phiếu thưởng đem bán.

- Chẳng hạn nhà đầu tư bán 10.000 cổ phiếu thưởng với giá 15.000 đ/cp thì chịu thuế khoán 150.000 đồng và 5 triệu đồng thuế cổ phiếu thưởng.

- Tuy nhiên trong rất nhiều thương vụ mua bán cổ phiếu thưởng thì nhà đầu tư bị thua lỗ và khoản thuế 5 triệu đồng là không hợp lý (nếu thương vụ mua trên bị thua lỗ). Tỷ lệ mua cổ phiếu thưởng bị thua lỗ chiếm 50%, nhất là với các giao dịch ngắn hạn.

- Tổ chức đầu tư trong nước không phải chịu thuế cổ phiếu thưởng :

- + Thể hiện sự bất bình đẳng và bất lợi trong quan hệ giữa nhà đầu tư tổ chức và cá nhân.

- + Muốn thiết kế sắc thuế tính cổ phiếu thưởng cho tổ chức thì không thể được, điều này càng thể hiện sự vô lý khi tính thuế cổ phiếu thưởng.

- Việc tính thuế với cổ phiếu thưởng gây hậu quả gì ?

+ Đa phần nhà đầu tư không thích hình thức trả cổ phiếu thưởng vì một số lý do trong đó chủ yếu về thuế cổ phiếu thưởng bất hợp lý; Vấn đề này gây khó khăn không nhỏ trong việc huy động vốn của doanh nghiệp bằng việc hạn chế trả cổ tức bằng tiền mặt.

+ Nếu doanh nghiệp quyết tâm huy động vốn bằng việc trả cổ phiếu thưởng thì trong nhiều trường hợp giá cổ phiếu thưởng giảm, hoặc giảm mạnh vào thời điểm việc phát hành có hiệu lực. Cho nên có thể khẳng định rằng việc đánh thuế cổ phiếu thưởng trong những năm qua là bất hợp lý cho công tác huy động vốn.

3/ Chính sách thuế về điều tiết dòng vốn vào thị trường chứng khoán của ta đang đi ngược thế giới :

- Các nước trên thế giới đều có chính sách dùng công cụ thuế để hướng dòng vốn chảy mạnh vào TTCK và hệ thống ngân hàng đồng thời hạn chế dòng tiền chảy vào thị trường vàng và bất động sản, để đạt mục tiêu này thì thuế vào TTCK bao giờ cũng được ưu đãi hơn so với đầu tư vào thị trường vàng và bất động sản. Nhưng ở nước ta thì ngược lại.

- Nhà đầu tư chứng khoán VN phải chịu các loại thuế gì ?

+ Nhà đầu tư chứng khoán là đồng chủ sở hữu doanh nghiệp, cho nên tất cả các sắc thuế đánh vào doanh nghiệp như thuế GTGT, thuế TNDN, thuế xuất nhập khẩu, thuế tài nguyên....thì các nhà đầu tư chứng khoán phải gánh vác, chứ không phải “ doanh nghiệp “ theo 1 khái niệm mơ hồ.

+ Ngoài ra nhà đầu tư cá nhân còn chịu các sắc thuế như thuế cổ tức tiền mặt, thuế cổ phiếu thưởng, thuế chuyển nhượng;

- Kinh doanh vàng miếng hiện nay được miễn thuế còn kinh doanh vàng trang sức chỉ chịu nhẹ (giá bán trừ giá mua nhân 10%) cho nên thị trường này tha hồ đầu cơ lướt sóng mà không chịu thuế và nhà nước chẳng thu được bao nhiêu. Tuy nhiên do lĩnh vực này không chịu thuế nên ngoài việc thất thu ngân sách thì tác động mạnh đến tỷ giá, dự trữ ngoại hối và khả năng huy động vốn cho nền kinh tế.

- Kinh doanh bất động sản VN cũng được cơ quan thuế ưu ái quá lâu. Do không có thuế tài sản nên giá bất động sản quá cao, cao hơn nhiều so với khả năng mua nhà của người dân.

4/ Thông lệ thế giới về ưu đãi thuế đối với lĩnh vực chứng khoán:

- Các nước như Brunei , Hongkong , Newzealand, Singapore, Malaysia, Lào, Hàn Quốc, Thailand, Qatar, Oman, Kazaktan đều không thu thuế chuyển nhượng chứng khoán niêm yết.

- Mỹ là quốc gia có thị trường chứng khoán mạnh nhất thế giới, các doanh nghiệp có thể dễ dàng huy động hàng chục tỷ đô la cho 1 đợt phát hành. Có khoảng 62% người lớn ở Mỹ đầu tư vào thị trường chứng khoán. Câu hỏi đặt ra là tại sao người Mỹ ưa thích đầu tư vào TTCK? Vì được miễn thuế :

+Người dân Mỹ khi đầu tư vào các tài khoản hưu trí như 401k, solo 401k,.. thì tiền lời từ đầu tư chứng khoán, tiền cổ tức được miễn thuế cho đến 59,5 tuổi khi họ có nhu cầu rút dần vốn thì mới bị tính thuế thu nhập như mức thu nhập cá nhân.

+ Khi họ đầu tư vào các tài khoản giáo dục, bảo hiểm , an sinh xã hội thì cũng được miễn thuế.

+ Chính sách 3 lần miễn giảm thuế : Rút từ tiền lương để đưa vào TK hưu trí không bị đánh thuế; lãi từ đầu tư cổ phiếu và khoản nhận cổ tức không bị đánh thuế

+ Chính vì chính sách miễn thuế trên cộng với chính sách thuế tài sản cao khi đầu tư vào bất động sản mà TTCK Mỹ thu hút được 12 ngàn tỷ USD từ các quỹ hưu trí của người dân.

Từ các phân tích trên VAFI kiến nghị :

- Bản chất của Luật thuế thu nhập cá nhân là chỉ đánh thuế khi người kinh doanh có lãi ;

- Chỉ đánh thuế khoán khi khó xác định thu nhập. Với chuyển nhượng chứng khoán thì đã áp dụng thuế khoán 0,1% trên tổng giá trị bán chứng khoán rồi, bắt kê thương vụ này lỗ hay lãi.

- Chi đánh thuế với giao dịch bán cổ phiếu thưởng khi giao dịch này được xác định có lãi, còn lỗ thì không;
- Cần hoạch định lại chính sách thuế đối với thị trường chứng khoán, thị trường vàng và bất động sản theo hướng ngược lại so với hiện nay

Trên đây là Đề xuất của VAFI.

Kính mong các cơ quan hữu quan xem xét ./.

Nơi nhận :

- Như trên
- Các đơn vị thuộc BTC
- Vụ các định chế tài chính
- Vụ pháp chế BTC
- Cục phát triển DNNN;
- Cục đầu tư nước ngoài
- Hội viên
- UBCKNN
- HSX; HNX, Trung tâm LKCK;
- Bộ Tư pháp;
- UB kinh tế và tài chính của QH
- Ban chính sách, chiến lược TW;
- Cục Thuế BTC
- Cục quản lý, giám sát CST, phí;

**TM. BAN CHẤP HÀNH HIỆP HỘI
CÁC NHÀ ĐẦU TƯ TÀI CHÍNH VN**

Phó Chủ Tịch

Nguyễn Hoàng Hải